

Istoriniai Stakliškių šaltiniai

Raimonda Ragauskienė

Istorijos institutas

1. [1518 m.] gruodžio 28 d.

Privilegija kunigaikščiui Petru Masalskiui laikyti Stakliškių dvarą už 1 060 kapų grašių įkaitą

Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 11 (1518–1523). Įrašų knyga 11, parengė A. Dubonis, Vilnius, 1997, p. 71.

„Žygimantas su Dievo malone.

Viešai šiuo mūsų raštu pareiškiame, kad anksčiau iš Stakliškių vietininko kunigaikščio Petro Timofejevičiaus Masalskio savo ir žemės reikalams paėmėme 1 000 kapų grašių ir už tuos pinigus įkeitėme jam mūsų Stakliškių dvarą. Dėl to mes ir įkeitimo raštą jam davėme. O būdami Brestė, Seime, paėmėme iš jo dabartiniams savo ir žemės reikalams dar 60 kapų grašių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės moneta, [skaičiuojant] po 10 pinigėlių graši.

Kunigaikštis Petras [Masalskis] turi šį mūsų Stakliškių dvarą su viskuo, kaip ir pirmame mūsų įkeitimo rašte jam parašyta, ir už 1 060 kapų grašių gali laikyti jį iki to laiko, kol mes tą sumą pinigų jam atiduosime.

Dėl to mes ir davėme šį raštą su mūsų antspaudu.

Rašyta Breste gruodžio 28 dieną. Indiktas 7.

Parašas karaliaus ranka.

Raštininkas Kopotis.“

2. [1519] m. spalio 29 d.

Privilegija Smolensko okolničiui ponui Michailui Perlojos dvarą laikyti iki gyvos galvos ir po mirties jo žmoną ir vaikus aprūpinti kita valda

Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 11 (1518–1523). Įrašų knyga 11, parengė A. Dubonis, Vilnius, 1997, p. 101. Datuojama pagal 8 indiktą.

„Žygimantas.

Viešai iškilmingai ir taip toliau.

Lenkėsi mums Smolensko okolničius ponas Michailas Basa dėl to, kad mūsų priešas maskvėnas visas jo tėvonines valdas, kurias jis turėjo Smolenske, užėmė. Ir mes tada davėme jam prasimaitinti (duonai) mūsų Stakliškių dvarą. Vėliau mes tą savo dvarą iš jo rankų paėmėme ir dėl savo ir žemės reikalų įkeitėme, o vietoje jo mes jam davėme Perlojės dvarą. Ir lenkėsi [jis] mums, kad jo iš to mūsų dvaro nejudintume iki jo gyvenimo pabaigos ir neduotume jo niekam iš to dvaro išpirkti. (...)

Rašyta Krokuvoje Dievo [gimimo] 1529 m. spalio 29 d. Indiktas 8.“

3. 1529 m. gegužės 28 d.

Pono Venclovo Bartoševičiaus valstiečio Andriuškos Vačkevičiaus raštas, kuriu [jis] parduoda savo ponui savo dukterį Mariną už 3 kapas grašių

Lietuvos istorijos šaltiniai, 1955, t. 1, p. 109.

„Aš, Andriuška Vačkevičius, pono Venclovo [Bartoševičiaus] žmogus, su savo žmona šiuo mūsų raštu, prisiimdami tai sau, pareiškiu, kad neturėjome kuo misti, todėl pardavėme savo dukterį Mariną už 3 kapas grašių lietuviškais monetomis savo ponui Venclovui Bartoševičiui ir jo poniai, ir jo vaikams visiškai, amžinai ir nesugriaunamai. Ir jeigu aš, Andriuška, arba mano artimieji imtų vėliau ši reikalą griauti, tada [mes] turėsime sumokėti mūsų ponui Venclovui 3 ilguosius pabaudos ir tuos pinigus atiduoti dvigubai (...).

Rašyta Stakliškėse [1529 m.] gegužės mėnesį 28 d. Indiktas 2.“

4. 1565 m. Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės kariuomenės surašymas

Литовская метрика книги публичных дел, Юрьев, 1914, т. 30, Петроград, 1915, т. 33 (Русская Историческая Библиотека), с. 341.

„Stākliškių vėliava 1565 m. kariuomenės surašyme

Rankove, antradienį, liepos 18 dieną.

Ivanas Vinko nuo savo tėvoninės valdos ir nuo įkeistos Rozogovo statė 2 raitelius su šarvais, šalmais, strėlinėm ir ietimi. Fiodoras Tolkačius – raitelį su šarvais ir ietimi. Našlė Kozincovaja – raitelį su ietimi, kaip kazokų. Stanislovas Pavlovičius – raitelį kaip kazokų, su ietimi.

Rugpjūčio 9 d. to paties [liepos] mėnesio.

Jonas Šimkovičius pristatė raitelį su šarvais, šalmu ir su ietimi.“

5. 1567 m. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenės surašymas

Литовская метрика книги публичных дел, Юрьев, 1914, т. 30, Петроград, 1915, т. 33 (Русская Историческая Библиотека), с. 746–747.

„Stākliškių vėliava.

Glebas Bagdonavičius nuo Viktorovsko dvaro, piršto iš Sabovo, kuris yra Stakliškių valsčiuje, statė raitelį.

Stakliškių rato bajorai:

Sebastijonas Michnovičius, Stākliškių vėliavininkas, statė 1 raitelį su šarvais, šalmu ir ragutine (sunkiaja ietimi); Jonas Petravičius – 1 raitelį su šarvais, šalmu ir ragutine, Andrius Michnovičius, Fiodoro žentas, iš savo uošvio Fiodoro Tolkačiaus Paolšės valdos statė 1 raitelį su skranda ir ragutine; Mikalojus Karvelis 1 merin, su skranda ir ragutine; Masiulis Aleknavičius nuo dūmo merin 1, su skranda ir ragutine; Sebastijonas Šimovičius statė 1 raitelį su skranda ir ragutine. Stasys Stanislavovičius Borius statė 1 raitelį su ragutine; Bagdonas Tolokonskis Nosas iš Paolšės statė 1 raitelį su ragutine; Semionas Tašlikovičius iš Paverknių statė kumelę, skrandą ir ragutinę; Paška Meištovičius statė 1 arklį ir ragutinę; Martynas Jokūbavičius merin 1, ragutinę. Jadvyga, Jono Šimkovičiaus žmona iš Meištovičių, pasiuntė tarną Florijoną Ščasničių su 1 arkliu, skranda ir ragutine; Motiejus Stanislovavičius Kozinskis

iš Pieštuvėnų – 1 raitelį su ragutine; Šimka Baltramiejevičius iš Meištuvėnų statė 1 raitelį su ragutine; Stanislovas Pavlovičius iš Saibutovo merin 1, ragutinę; Stanislovas Rimkovičius merin 1, ragutinę.“

6. Išrašas iš 1566–1567 m. Kauno pavieto žemės teismo knygų apie Stakliškių žemionio Bagdono Tolokonskio tetervinų gaudyklių užpuolimą, kuri įvykdė Stakliškių pareigūnas Stanislovas Montanas su pagalbininkais

1566–1567 m. Kauno žemės teismo knyga, VUB RS, f. 7, nr. 26, l. 139.

„[1567 m.] sausio 29 d., antradienį.

Į Kauno žemės teismo pareigūnus kreipėsi Kauno pavieto valdovo žemionis ponas Bagdonas Semionovičius Tolokonskis ir nurodė, kad gruodžio 22 dieną, sekmdienį, labai anksti, vos saulei prašvitus, pono Vılniaus vaito Stakliškių pareigūnas ir svainis Stanislovas [Montanas], surinkęs daug savo pagalbininkų, su savo pono tarnautojais ir su daugeliu Stakliškių valsčiaus žmonių neteisėtai jėga užpuolė mano Paolšės valdą. Apsupęs mano namą, nei manęs, kaip kokio piktadarijo, nei nieko iš mano valdinių neišleido iš namų. Atvykęs prie mano nuosavų tetervinų gaudyklių (*prinady*), kainuojančių pusantros kapos grašių, kurias turėjau ir buvau paruošęs savo nuosavoje žemėje netoli Moįželio upelio, jėga tuos mano paukščius, 80 tetervinų, iš tų mano gaudyklių paėmė ir užmušė toje pačioje vietoje, kur anksčiau, prieš tris dienas, ketvirtadienį, Kauno pavieto bajoras Stasys Juškevičius, taip pat pasiūstas jo [Stakliškių pareigūno Stanislovo Montano], norėjo jėga atimti [tetervinus], bet aš jam tuo metu neleidau ir per grumtynes atėmiau jo palapinę (*šater*).

Ir prašiau Kauno pavieto vaznį Stanislovą Tašlikovičių, kuris tiesiai į knygas davė užrašyti, kad gruodžio 23 dieną, pirmadienį, anksti rytą vykau prie jo gaudyklių ir mačiau, kad tose jo gaudyklėse, kur prieš tai Stasys Juškevičius buvo pastatęs savo palapinę, norėdamas irgi jėga paukščius, tetervinus, kurie buvo gaudyklėse, pagauti ir užmušti, ženklus tokio užpuolimo: kraują ir plunksnas toje vietoje, kur buvo pastatyti spąstai, ten pat, kur Stasys Juškevičius buvo pastatęs savo palapinę.

Ir ponas Bagdonas prašė, kad tas jo ir vaznio pasakojimai būtų įrašyti į [žemės teismo] knygas.“

7. 1596 m. spalio mėn. 9 d. Baudėjų dvarelis [esančio] Kauno paviete, Stakliškių valdoje, žmonių inventorius.

Išrašas iš 1596 m. spalio mėn. 12 d. Kauno žemės teismo knygos įrašo.
1596–1597 m. Kauno žemės teismo knyga, VUB RS, f. 7, nr. 31,
l. 716–717.

„(...) Baudėjų valdos, kurią Jonas Sopotka šiais, 1596, metais pagal mano raštą jo malonybei ponui Stanislovui Lasickiui ir jo malonybės poniai žmonai pardavė ir nuosavybėn perdavė, valdinių surašymo rejestras.

Pirmas Tarvydovičių kaimas.

Jame dvi tarnybos. Pirma tarnyba – Mikalojus Tarvydas, kalvis, su sūnumi Verbuku, Simuku ir Jonu – pusė tarnybos. Jakutis Tackevičius, jo posūnis Stanislovas Melkevičius ir Jakučio sūnūs – Petras ir Povilas – irgi pusė tarnybos.

Antra tarnyba – Jonas ir jo brolis Martynas Paulavičiai, iš Paliepės; Jonas turi du sūnus – Simą ir Povilą, Martynas irgi du sūnus – Tomuką ir Povilą. Trečias šioje tarnyboje – potužnikas Mikalojus Valentinavičius.

Antras Aniškevičių kaimas.

Viena tarnyba, trys dūmai.

Tai Statukas Mikicevičius su sūnumi Povilu bei jo brolis Vasilijus Mikitičius – pusė tarnybos. Aleksejus, Jonas ir Mikalojus Ivanovičiai – irgi pusė tarnybos.

Dvare valdinyš Aleksejus Arcemčičius taip turi tarnauti kaip man tarnavo: jo žmona vasaros metu privalo tris dienas tarnauti [maitintis] dvaro duona, kaip ir jis pats. O jei Viešpaties Dievo valia Arcemčičius mirtų, tuomet jo žmona Jadvyga -ovna ir to Aleksejaus vaikai, kaip su pirma žmona sugyventi, taip ir su ta Jadvyga, laisvi kam norės galės tarnauti, o ponas Lasickis laisva valia juos išleis.

Dėl to ir daviau šį savo ranka lenkiškai surašytą rejestrą su pono Vaitiekaus Piotrovičiaus, Kauno pavieto vaznio, antspaudu.

Rašyta Baudėjuose 1596 metais spalio 9 dieną.

Prie to rejestro pridėti antspaudai ir pasirašyta tokiais žodžiais: Sopotka, savo ranka; Vaitiekus Piotrovičius, savo ranka.“

8. 1612 m. lapkričio 5 d. Stakliškių žemionio Venclovo Venclovavičiaus Agripas testamentas, 1613 m. kovo 5 d. įrašytas į Kauno pilies teismo knygas.

Išrašas iš Kauno žemės teismo knygų 1613 m. spalį.

1613–1614 m. Kauno žemės teismo knyga, VUB RS, f. 7, nr. 38, l. 34–34v.

„[l. 33] Žemės teismo sesijoje, vykusioje kitą dieną po Romos Šv. Mykolo šventės, bylą sprendėme mes, Kauno pavieto žemės teismo valdovo pareigūnai, Andrius Koplevskis, teisėjas, Stanislovas Diatkovskis, pateisėjis, ir Melchioras Skorulskis, raštininkas.

Stojęs mūsų [teismo] akivaizdoje, Kauno pavieto valdovo žemionis ponas Ambraziejus Jovaiša pateikė mums, teismui, išrašą iš Kauno pilies teismo knygų – mirusio Kauno pavieto valdovo žemionio pono Venclovo Venclovavičiaus testamentą aprašą, priklausantį ponai Rainai, Jurgio Belano dukrai, ir jos vaikams. Ir pagal Respublikos teisę perkelti joms teises iš pilies į žemės [teismą], pateikęs patį [testamento] rašto originalą, prašė mūsų pareigūnų, kad tas išrašas iš pilies [teismo knygų] į Kauno žemės [teismo] knygas būtų įrašytas.

Mes, teismas, tą išrašą apžiūrėję ir išklausę perskaitytą patį [testamento] originalą, liepėme jį į [žemės teismo] knygas įrašyti. Išrašas žodis žodin taip skambėjo:

„Išrašas iš valdovo Kauno pilies teismo knygų Dievo sūnaus gimimo 1613 metais kovo mėnesio 5 dieną. Pilies teismo sesijoje bylą sprendė Kauno pavieto pilies teismo pareigūnai, paskirti dauggalio jo malonybės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės dvaro maršalkos, Kauno ir Tikotino seniūno, Beržininkų laikytojo Petro Vesselovskio. Tai Mikalojus Paškevičius, paseniūnis [l. 33v.], Motiejus Petraševičius, teisėjas, ir Jurgis Gedgaudas, raštininkas“.

Teismo sesijoje prieš pareigūnus stojęs Kauno pavieto valdovo žemionis ponas Ambraziejus Jovaiša pranešęs pateikė mums iš šio pasaulio dėl mirties išėjusio Kauno pavieto valdovo žemionio jo malonybės pono Venclovo Venclovavičiaus paskutinės

valios testamentą, priklausanti mirusiojo žmonai poniai Rainai, Jurgio Belano dukrai, ir jų vaikams, duotą dėl žemiau paminėto reikalo, aprašyto tame testamente. Paminėtasis ponas Ambraziejus Jovaiša mirusiojo žmonos ir jų vaikų vardu prašė, kad tas testamentas į Kauno pilies teismo knygas būtų įrašytas. Mes, teismas, tą testamentą apžiūrėję ir išklausę perskaitytą, liepėme jį įrašyti į knygas. Įrašant jį nuo pradžios iki pabaigos žodis žodin, jis taip skambėjo:

„Vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, žemės ir dangaus kūrėjo. Tebūnie tai ir tevyksta tai, kam yra šventa Jo valia amžinai atminčiai ir dėl žemiau aprašytų dalykų. Amen.

Aš, Venclovas Venclovavičius, Kauno pavieto valdovo žemionis, šiuo savo paskutiniosios valios testamentu pareiškiu [visiems], kam bus reikalinga žinoti, arba skaitant tą mano testamentą girdėti dabartiniams ir ateinančių amžių žmonėms. Matydamas nuolatinę žmonių giminės kaitą ir gyvenimo nepastovumą čia, šiame vargingame pasaulyje [l. 34], kai šviesa iš sūnaus gimusi, dukroje mirė, dėl to kiekvienas turime išeiti Viešpaties Dievo paskirtosios valandos ir tikslaus laiko nežinodami, nes tai paslėpta nuo mūsų akių, aš, Venclovas, Dievo valia sunkiai sirgdamas, turėdamas kenksmingą sužeidimą galvoje, nes buvau naktį išdavikiškai iš pasalų užkluptas savo namuose jo karališkosios malonybės dvarionio jo malonybės pono Alfonso Lackio bajoro Petro Ivanovičiaus iš Pápsių kaimo ir jo pagalbinių, ir žinodamas, kad nuo tokio sužeidimo negaliu gyventi, tačiau dar Dievo malone būdamas sveiko proto ir [nepraradęs] atminties, paskutiniu savo Švalios šiuo testamentu, pagal Jo Šventą priminimą, namą ir varganą savo turtą savo mielai žmonai poniai Rainai, Jurgio Belano dukrai, ir savo mieliems vaikams po savęs palieku.

Kadangi aš pagal pareigas savo amžių atgyventi turiu, nors mano gyvenimo laiką Viešpats Dievas suplanuoja ir vykdo tol, kol mane pas save pasikviesti teiks, aš su džiaugsmu savo sielą į Jo šventas rankas atiduodu ir pavedu, kadangi mano Viešpaties Išganytojo toks paskutinis žodis ant Kryžiaus buvo, kai kentėjo už [mūsų] nuodėmes, o mano nuodėmingas kūnas, kaip žemė žemei, kuris [kūnas], jei Viešpats Dievas leis, tikintis ateinančio mūsų prisikėlimo iš numirusių, pagal krikščioniškus papročius ir pagal mano namų išgales tegul būna gerai krikščioniškoje Stakliškių bažnyčioje palaidotas, dalyvaujant mano ponams bičiuliams.

O dėl mano vargingo kilnojamojo ir nekilnojamojo turto. Mano Lelionių valda, esanti Kauno paviete, su dvaro pastatu, klojimu [l. 34v.], su arimais, su klojime saugomais rugiais ir visokiu vasarajumi, maltu ir nemaltu, laukuose užsėtu, su visokiais gyvuliais, su kumelių banda ir važiuojamaisiais arkliais, su namų manta, su valdiniais ir su malūnu, su visomis žemėmis, tai valdai priklausančiomis, taip pat auksas, sidabras, alavas, varis, grynieji grašiai – visa tai nuo mažo iki didelio tuo savo testamentu paskutine savo valia užrašau mano mielai žmonai. Ji, mano žmona, turi tą valdą netrukus po mano mirties iš karto į savo laikymą, į savo rankas paimti ir, iki savo gyvos galvos toje Lelionių valdoje gyvendama, visas pajamas sau imti, nieko iš tos valdos nemokėdama mano vaikams. O mano vaikai, nė vienas iš jų, jai, mano žmonai, iki jos gyvos galvos jokių trukdymų ir nuostolių neturi daryti, taip pat jokio kilnojamojo turto iš jos, mano žmonos, išieškoti neturi teisės. O mano žmonai mirus, ta Lelionių valda su visu tuo, kas anksčiau buvo paminėta, turi tekti ir pereiti lygiomis dalimis mano sūnams Jonui, Venclovui, Eljui ir Stanislovui Venc-

lovavičiams amžinai. Ir iki tol tiems pat vaikams, mano sūnums Stanislovui, Jonui, Venclovui, Eljui, palieku ir užrašau savo Balčios valdos, esančios Rečycos paviete, dalį, tą, kuri man prigimtinė teise teko po mano brolio, Smolensko kašteliono pono Venclovo Agripas [mirties]. O dėl nuosavos tos pačios mano Balčios valdos mano dalies, tą prieš tai užrašiau aš savo sūnui Povilui amžinai. O tai, ką esu skolingas atiduoti savo žentui ponui Aleksandrui Baranovskiui kaip savo dukters Kristinos pasogos dalį, 40 kapų grašių, tai tuos 40 kapų grašių mano sūnus Povilas [l. 35] iš tos pat valdos, Balčios dalies, netrukus po mano mirties ponui Baranovskiui turi sumokėti, kadangi aš jam vienam didesnę dalį [turto] prieš tai užrašiau.

Dėl mano sužeidimo, man nesant kaltam, Viešpačio Dievo globai palikęs savo vaikus, prašau, kad išdaviką į teismą pašauktų (абы на здраицы моем права попирали). Savo mielą žmoną, kaip našlaitę, su mano vaikais Viešpaties Dievo globai ir gynybai atiduodu. Prašau savo vaikų, kad su savo motina elgtųsi dievobaimingai, pagal krikščioniškus papročius ir tarp savęs laikytųsi tinkamai.

O dėl geresnės atminties ir patvirtindamas savo paskutinąją valią, aš, Venclovas, daviau jai, savo žmonai, šį savo testamentą su savo antspaudu ir parašu bei su gerų žmonių, kuriuos aš tuo metu galėjau pakviesti, jų malonybių kunigo, Stakliškių vikaro Jurgio, pono Bogdano Juchnovskio, pono Aleksandro Sopotkos, pono Ambraziejaus Jovaišos antspaudais ir jų parašais. Jie, asmeniškai žodžiu mano paprašyti, prie to testamento pridėjo savo antspaudus ir teikėsi pasirašyti.

Rašyta Lelionysė, 1612 metais lapkričio 5 dieną“.

Prie šio testamento prispausti 5 antspaudai ir [yra] parašai [palydėti] tokiais žodžiais: Venclovas Venclovavičius, savo ranka [pasirašė]; žodžiu pakviestas antspaudininkas kunigas Jurgis Čarnelis, Stakliškių vikaras, savo ranka [pasirašė]; asmeniškai žodžiu pono Venclovo Agripas prašytas antspaudininkas Bagdonas Jachnovskis prispaudė antspaudą ir savo ranka pasirašė; Aleksandras Sopotka, savo ranka [pasirašė], Ambraziejus Jovaiša, savo ranka [pasirašė].

Pono Ambraziejaus Jovaišos teikimu tas testamentas į Kauno pilies teismo knygas yra įrašytas [l. 35v.], o po įrašymo ir šis išrašas iš knygų su mūsų antspaudais ponui Jonui, ponui Venclovui, ponui Elijašui ir ponui Stanislovui Venclovavičiams yra išduotas.

Rašyta Kaune. Prie to išrašo iš Kauno pilies teismo knygų prispausti trys antspaudai ir jų malonybės ponai, Kauno pilies teismo pareigūnai, pasirašė tokiais žodžiais: Mikalojus Paškevičius, paseniūnis; Motiejus Petraševičius, teisėjas; Jurgis Gedgaudas, Kauno pilies teismo raštininkas.

Pono Ambraziejaus Jovaišos teikimu ir prašymu tas išrašas iš Kauno pilies teismo knygų yra įrašytas į Kauno žemės teismo knygas.“

9. 1660 m. liepos 7 d. Stakliškių seniūnės Malgožatos Konstancijos Ginvilovos-Piotrovskos tarnautojo Jono Jendžejevskio sklypo ir ketvirčio valako turimos žemės miestelyje teisių į valdymą patvirtinimas

Stakliškių bažnyčios dokumentų nuorašai, *VUB RS*, f. 57, b. 53, nr. 1075, l. 4.

„Mano, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės virtuvininkienės Malgožatos Konstancijos, Mikalojaus Ginvilo-Piotrovskio žmonos, akivaizdoje.

Asmeniškai stojęs ponas Jonas Jendžejevskis nurodė, kad raštai ir teisės į sklypą Trečionių gatvėje, [gautą] iš Stanislovo Baravyko, taip ir į ketvirtį valako žemės, [gautos] iš Baltramiejaus Kidvūno, Dievo valia kartu su jo žmona sudegė ir jų nėra. Dėl to, nebeturėdamas teisių [raštu] į tas žemes, minėtas Jendžejevskis prašė [M. K. Piotrovskos], kad jam duočiau teisinį raštą. Tad aš, matydama, kad jis tikrai pirkto [sklypą] už dvylika lietuviškų kapų [grašių], sukviečiau [Stakliškių] miestiečius, kad šie patvirtintų, jog pirkinys buvo teisėtas.

Tuomet aš, Stanislovui Hrihorovičiui, [Stakliškių] vaitui Tomui Narbutavičiui, Jonui Serutavičiui patvirtinus, daviau jam [sklypą] amžinai, kuri jis gali duoti, paroduoti, dovanoti, valdyti kaip savo nuosavybę. O jeigu kas norėtų pakenkti šiam pirkiniui, kiekvienas toks turės sumokėti penkių kapų grašių laidą Stakliškių dvarui, bet ir sumokėjęs tą laidą, pono Jendžejevskio valioje tas sklypas turi likti. Tam duodu šį savo raštą su savo antspaudu ir parašu.

Rašyta Stakliškėse aukščiau paminėtais metais [1660 m. liepos 7 d.].

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės virtuvininkienė Konstancija Ginvilova-Piotrovskas.

Kazimieras Ordynecas įrašė į miesto (?) amžinąsias (*wieczystzch*) knygas.“

10. 1663 m. rugpjūčio 3 d. Povilo Sopotkos patvirtinimas dėl sklypo Stakliškių miestelyje, priklaususio Jonui Jendžejevskiui, užrašymo Stakliškių bažnyčiai

Stakliškių bažnyčios dokumentų nuorašai, VUB RS, f. 57, b. 53, nr. 1075, l. 4.

„Jo malonybės pono Sopotkos patvirtinimas dėl to paties.

[Aš], Povilas Sopotka, tuo savo liudijimu pažymiu, kad velionis Jendžejevskis, jos malonybės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės virtuvininkienės, Stakliškių seniūnės, dauggalės jos malonybės ponios Piotrovskos tarnautojas, praėjusiais, 1662, metais, prieš palikdamas šį pasaulį, mano akivaizdoje savo paskutine valia paskyrė Stakliškių bažnyčiai sklypą, kuri turėjo pirkta Stakliškių miestelyje, Šakališkių gatvėje. Taip pat ir teises [dokumentus] į tą sklypą su savo parašu atidaviau į šviesios atminties velionio kunigo, Stakliškių klebono Zielinsko, rankas.

Todėl, visa tai gerai žinodamas, pateikiu šį savo liudijimą, pasirašęs [jį] savo ranka.

Rašyta Balčiuose 1663 m. rugpjūčio 3 d.

Taip pat, kaip ir anksčiau.“

11. 1775 m. Stakliškių seniūnijos dvaro aprašymas

Dokumento originalas, LVIA, f. 525, ap. 8, nr. 1857.

„[l. 4] Stakliškių seniūnijos dvaro pastatų aprašymas

Išvykstant iš Stakliškių miestelio, prie kelio į rytus stovi dvaras. Įvažiuojant į jį, dešinėje pusėje yra iš miesto išeinanti gatvė. Vartai tarp arklidžių ir oficinios. Varteliai iš lentelių, ant medinių bėgūnų, geležiniais apvadais prikalti, lentelėmis išmuštas įėjimas pėstiesiems vaikščioti. Nemažas kiemas apstatytas statiniais, o už statinių aptvertas tvora: dalis rąstais, tarp kurių sustatyti stulpai, dalis iš įskeltos medienos, tai yra kuolais. To kiemo viduryje [stovi] senas apgriuvęs gyvenamasis

namas, o prie jo pristatytas naujas [namas], vienu galu [esantis] ant kalno, o kitu – ant aukšto pamūryto pamato. Iš senosios priemenės įeinant, dešinėje pusėje [yra] dar senojo statinio kambarys, o einant tiesiai iš jo – dvigubos durys su dengta vidine prancūziška spyna ir dviem skląščiais, ant vyrių. Grindys ir lubos iškaltos lentelėmis. Dešinėje pusėje du keturkampiai stiklo langai, toje pačioje sienoje, kurioje yra durys, vienas keturkampių stiklų langas mediniais rėmais; visi langai su dvigubomis langinėmis ant vyrių su užkabinimu (*zaszczepkami*). Dviem kambariams vienas kaminas ir tamsiai glazūruotų koklių krosnis. Kairėje pusėje į kambarį [veda] dvivėrės durys ant vyrių ir su tokia pat spyna ir dviem skląščiais. Tame kambarėlyje mediniais rėmais langas su keturkampiais stiklais, [nukreiptas] į vakarus, su dvejomis langinėmis ant vyrių su užkabinimu. Įėjus į tą kambarėlį, dešinėje pusėje taip pat dvivėrės durys ant vyrių į kambarį arba drabužinę su tokiu pat vienpusiu užraktu ir su dviem skląščiais. Jame du keturių stiklų langai su dvigubomis langinėmis ant vyrių su užkabinimu. Krosnis glazūruotų koklių, viena tiems dviem kambariams. Dešinėje to kambarėlio pusėje į priemenę [vedančios] vienvėrės durys ant geležinių vyrių ir su tokia pat spyna. Iš pirmo kambarėlio einant tiesiai link krosnies galo, kaip ir visur, durys ant vyrių su vidine spyna ir užkabinimu, [vedančios] į miegamąjį kambarėlį. Jame grindys ir lubos iš lentelių, suolai, dešinėje pusėje keturkampių stiklų langas mediniais rėmais su dvejomis langinėmis ant vyrių, vienos su užkabinimu. [l. 4v.]

Kairėje pusėje į priemenę [veda] dvivėrės durys ant vyrių su spyna ir skląščiais. Joje [priemenėje] kairėje pusėje išvestas kaminas ir nuvesti dūmtraukiai į virtuvę, iš viršaus susijungiantys dviem krosnelėmis. Išėjus iš priemenės į koridorių, viengubos durys ant geležinių vyrių, su tokia pat spyna į priebutį, kairėje pusėje į slaptą kambarėlį [veda] vienvėrės durys ant geležinių vyrių su spyna ir skląščiais, su mažu laužyto stiklo langeliu į sodą. Priebučio gale dešinėje pusėje žemyn veda laiptai, [skirti] malkoms krosnims nešioti, po jais [lauptais] apačioje, prie paties pamato nuo vakarų pusės, kairėje pusėje dvivėrės durys ant vyrių ir su geležiniais kabliais. Įeinant – iš plytų mūryta virtuvė ir virš stogo išvestas kaminas, du langai. Einant toliau, kairėje pusėje kambarys (*stancia*), kuriame durys ant vyrių ir su geležiniais kabliais, du langai, iš plytų išmūryta krosnis virti. Prie tos krosnies kitos durys į kambarį, arba taip pat į virtuvės sandėlį, ant vyrių ir su geležiniais kabliais su skląščiu, durų rankena, du langai. To paties statinio stogas dengtas malksnomis, viduryje to pastato langai su dvigubomis langinėmis ant vyrių ir su užkabinimu. Tame galutiniame kambarėje stiklo langų nėra.

Per seną priemenę išėjus iš pastato, einant taip pat beveik vienu kampu nuo gyvenamojo pastato, o kitu nuo vartų, [stovi] oficina kairėje pusėje nuo gyvenamojo pastato. Į priemenę [veda] vienvėrės durys ant vyrių su geležiniu kabliu su skląščiu ir durų rankena; įėjus į kambarį, kairėje pusėje durys ant vyrių ir su durų rankena bei spyna; tame pat kambarėje du langai į kiemą, o galinėje sienoje, priešais duris, vienas langas; visi [langai] mediniais rėmais, grindys iš plytų, suolai, lubos lentelėmis išklotos. Viena žalia krosnis abiem kambariams. To kambario dešinėje pusėje kambaraitė, priešais – naujai pastatyta sūrinė su durimis ant vyrių su kabliais ir su vidine spyna, vienas langas mediniais rėmais. O priešais pirmąjį kambarį, priemenės dešinėje pusėje, vasaros kambarys be krosnies su vienu langu mediniais rėmais, [išeinantis] į kiemą, durys ant vyrių su kabliais ir su vidine spyna. Priemenės gale –

du vasaros kambarėliai, dvejios durys ant geležinių vyrių su kabliais ir su vidinėmis spygomis. Priemenėje mūrinis kaminas, išvestas virš stogo.

Prie pat vartų po vienu stogu išdinė. Durys iš kiemo ant geležinių vyrių su kabliais ir su vidine spyna, stogas dengtas malksnomis su trimis dūmtraukiais ir nuo vartų prie dviejų langų vienodos langinės ant vyrių ir su kabliukais. Iš kitos vartų pusės nuo įėjimo dvi arklidės ir ratinė po vienu stogu, viena su grindimis, kita neišgrįsta. Tarp arklidžių – šiaudapjovė (*sieczkarnia*). Visos durys ant medinių bėgūnų, priešais duris padaryti tilteliai, stogas skiedromis dengtas. Už ratinės ir trečių arklidžių toliau stovintys vartai [veda] į klojimą.

Antrieji vartai iš lentelių, ant medinių bėgūnų. Prie ratinės svirnelis, kurio durys ant vyrių ir su kabliais bei vidine spyna. Prie to paties svirnelio – dveji vartai su durimis ant medinių bėgūnų, vieno stogas dengtas malksnomis, o kito – šiaudais. Priešais, kiek toliau – arklidės su durimis ant medinių bėgūnų, stogas dengtas šiaudais. Einant toliau, dešinėje pusėje [l. 5] vieno šono klojimas (*tok*) su dvivėremis durimis ant medinių bėgūnų, stogas dengtas šiaudais. Prie to klojimo kampu kitas klojimas dviejų šonų, kiekviename šone dvigubos durys ant medinių bėgūnų, stogas dengtas šiaudais. Į pietus dešinės pusės kampe trys vartai, kuriuose septynios kiaulidės su dvigubomis durimis ant medinių bėgūnų, stogai dengti šiaudais. Priešais tuos tvartus, einant į spirito varyklą, kairės pusės kampe pristatytas tvartas jaučiams (*wolownia*), kuris su vieneriomis durimis ant medinių bėgūnų, ėdžiomis ir grindimis, stogas dengtas šiaudais. Prie to tvarto jaučiams, šalia tvenkinio, yra iš apvalių medžio rąstų pastatyta sena spirito varykla, [stovinti] vienu kampu į tvartą jaučiams, kitu – į tvenkinį. Į tą spirito varyklą vanduo iš tvenkinio vamzdžiais (*na trąmby*) teka į lovį.

Įeinant į jį [kiemą], per patį vidurį yra vartai, padaryti iš skiedrų ant medinių bėgūnų su užkabinimu ir durų rankena. Priešais duris, per vidurį, viryklė su įmūrytais dviem katilais ir kubilas, iš dalies iš varinių vamzdžių ir plytų mūrytas. Kairėje pusėje pirtelė (*lazienka*), kurios durys ant medinių bėgūnų, iš akmenų sudėta krosnelė, stogas dengtas skiedromis.

Už to tvarto jaučiams ir spirito varyklos daržas daržovėms, aptvertas pinučiais. Tuoju už spirito varyklos yra malūnėlis su vienu ratu, [skirtas] tiktai dvaro poreikiams. [Malūnėlis] senas, viduje su visais reikalingais įrengimais, stogas dengtas šiaudais. Prie to malūnėlio ir spirito varyklos tvenkinėlis, iš kurio jie ima vandenį.

Einant toliau, priešais už tvenkinėlio yra dvigubi vartai iš skiedrų ant medinių bėgūnų. Įėjus [pro juos], dešinėje pusėje stovi dvi daržinės. Abiejų tik iš vieno šono yra po vienerias duris ant medinių bėgūnų. [Abi] po vienu stogu, stogas dengtas šiaudais. Kampe į pietus, dešinėje pusėje, trečia daržinė vieno šono su vieneriomis durimis ant medinių bėgūnų, stogas dengtas šiaudais. [Daržinė] aptverta medine tvora. Atsisukus atgal į rezidencinį pastatą, prie tvenkinio kairėje pusėje po vienu stogu keturi varteliai paukščiams ir kiaulėms. Ketverios durys ant medinių bėgūnų, stogas dengtas šiaudais. Už tų tvartelių daržas daržovėms, aptvertas pinučiais. Toliau, einant į pakalnę, kiemo kairėje pusėje palivarkas [palivarko pastatas]. Įėjimas į priemenę per vienvėres duris ant vyrių su geležiniais kabliais, dešinėje pusėje – pereinamasis kambarys su kamara, dvejios durys ant vyrių su geležiniais kabliais ir su užkabinimu, su durų rankena, dviem langais, o kamara – su vienu; visi [langai] mediniais rėmais, žalių koklių krosnis, prie krosnies kairėje pusėje rūšys daržovėms

su vienu langu, durys ant vyrių ir su geležiniais kabliais. Išėjus iš kambario per priemenę – kambarys tarnybai arba kepykla su kamara. Dvejos durys ant medinių bėgūnų, trys langai, o kamaroje – vienas [langas], visi mediniais rėmais. Dvi krosnys iš plytų su dūmtraukiu, išvestu per lubas. Už priemenės tvartas (*karmnik*) kiaulėms (meiteliams), stogas dengtas skiedromis.

Išėjus iš palivarko [namo], greta stovi arklidė (dirbtuvė arkliais kaustyti – *masztarnia*) ir stalių dirbtuvė. Įėjus į priemenę, vienerios durys ant medinių bėgūnų, priesienių kairėje pusėje – dirbtuvė arkliais kaustyti su kamara, dvejos durys ant vyrių su geležiniais kabliais. Trys langai mediniais rėmais, plytų krosnis su kaminu, išvestu virš stogo. [l. 5v.] Už priemenės, kairėje pusėje, stalių dirbtuvė, durys ant vyrių su geležiniais kabliais, du langai mediniais rėmais, krosnis iš plytų su virš stogo išvestu kaminu, stogas dengtas skiedromis.

Priešais tą pastatą, tai yra kiemo viduryje, ant rūsio stovi vieno aukšto ūkinis pastatas grūdams (*špiklierius*), statytas iš tašytos medienos. Einant iš rezidencinio pastato nuo pietų [pusės], dešinėje durys ant vyrių su geležiniais kabliais ir su vidine spyna. Rezidencinio pastato kampe pristatytos priemenaitės, skirtos įeiti į rūsi, jose durys dvivėrės ant medinių bėgūnų. Einant toliau laiptais į rūsi, durys ant vyrių su geležiniais kabliais ir su vidine spyna. O po visu ūkiniu pastatu (*špiklieriumi*) vienas rūsys, stogas su priebučiu iš kiemo pusės, priešais įvažiavimą, dengtas skiedromis. Toje pačioje eilėje kaip stovi arklidės ir stalių dirbtuvė dviaukštis *špiklierius*, pastatytas iš tašytos medienos, durys iš kiemo, pirmajame aukšte po laiptais, ant vyrių, su geležiniais kabliais ir su vidine spyna, o einant į pakalnę, dešinėje pusėje – laiptai iš priebučio. Įėjus į priebutį, dešinėje pusėje durys ant vyrių su geležiniais kabliais ir su vidine spyna, stogas su vienu kaminu, dengtas malksnomis. Prie jo [priebučio] iš tašytos medienos pristatytas svirnelis apyniams laikyti, durys dešinėje pusėje ant medinių bėgūnų, stogas dengtas malksnomis. Prie to paties svirnelio, lygia linija einančia net iki sūrinės, stoginė, dengta malksnomis. Prie tos stoginės ir rezidencinio pastato galo dešinėje pusėje iš tašytos medienos pastatytas svirnelis. Vienos durys į pastatą ant vyrių ir su geležiniais kabliais. To svirnelio viršuje – sūrinė, į kurią skiedromis dengtas įėjimas eina koridoriumi iš rezidencinio pastato. Pati sūrinė iš išorės apkalta lentelėmis. Joje nuo stoginės pusės vienas langas, durys ant vyrių ir su geležiniais kabliais. Už to svirnelio tvartelis paukščiams, stogas dengtas malksnomis, kaip ir svirnelio. Priešais, tolumoje prie sodo, stovi sena kalvė ir rūkykla, abi po atskirais stogais, dengtais malksnomis. Toje kalvėje, dešinėje pusėje nuo rezidencinio pastato, durys ant vyrių su geležiniais kabliais. Joje iš plytų mūryta krosnelė ir kaminas, išvestas virš stogo.

Už rezidencinio pastato gan tolokai yra vaismedžių sodas, kurio kairėje pusėje yra senas kanalas, o dešinėje, nuo bažnyčios [pusės], [stovi] nedidelė plytinė, dengta malksnomis. Pats [sodas] apsodintas medžių alėjomis ir aptvertas medine tvora su įleistais rąstais. Sodo dešinėje pusėje į pietus prie rezidencinio pastato ant kampo priešais oficiną stovi naujai pastatyta sūrinė, apkalta malksnomis, su keturiais langais, stogas dengtas malksnomis. Į kalną gerai išsilaikęs kelias, aptvertas šiek tiek tvora su pinučiais tarp medinių rąstų, šiek tiek kuolais, o dalis žabais apipintas. [l. 6.]

Miesto gale, įvažiuojant nuo vieškelio, einančio iš Leliūnų, kairėje pusėje prie upelio dvaro link einančioje gatvėje yra spirito varyklos, o dešinėje – kryžiaus [for-

mos] bažnyčia, LDK matininko, Stakliškių seniūno, šviesiausiojo dauggalio jo malonybės pono Juozapo Boufalo išmūryta, ir kapinės su trimis koplyčiomis, aptvertos mūro tvora. Kairėje gatvės pusėje nuo dvaro išmūrytas ir kryžius arba stulpas (*Stup*) su koplytėle. Gatvė dalijasi į keturias kryžmines gatves, kurios viduryje yra didelė užvažiuojamoji karčema (su *przykrakami*). Miestas aptvertas degintos medienos tvora su vartais arba varteliais. Miestiečiai gyvena abiejose gatvių pusėse, klebonija čia pat už bažnyčios, su visokia ūkine įranga ir tinkamais statiniais apstatyta. Bažnyčia Jo malonybės LDK matininko pono Boufalo pakankamai puikiai papuošta (...).“

12. Stakliškių parapijos bažnyčios inventorių, surašytas jo malonybės Kauno kunigo dekanas 1782 m.

Vyskupo Ignoto Jokūbo Masalskio Kauno dekanato vizitacija 1782 m., par. V. Jogėla, Vilnius 2001, p. 131–157. Į lietuvių kalbą vertė R. Firkovičius ir R. Jisas. Su „Versmės“ leidyklos redaktoriaus Albino Masaičio pataisymais.

„Stakliškių parapijos Švč. Trejybės medinei bažnyčiai fundaciją suteikė karalius Zigmantas III 1596 m. balandžio 4 d.; dabar, 1776 m., šviesiausiasis dauggalis jo malonybė Juozapas Boufalas, LDK matininkas, Stakliškių seniūnas, su [žmona] Konstancija pastatydino nuo pamatų kryžiaus pavidalo [bažnyčią] iš tvirto mūro. Tais pačiais metais spalio 13 d. ją pašventino šviesusis dauggalis jo malonybė kun. Tomas Zenkovičius, Ariopolio vyskupas, sufraganas, Vilniaus katedros prelatas ir dekanas, LDK sekretorius. [Bažnyčia] yra 36 uolekčių ilgio, 12 uolekčių pločio, dengta malksnomis, dažytomis raudonais dažais su pokostu. Konsekravimas minimas spalio trečiąjį sekmadienį, suteikiami keturių dešimčių dienų atlydai. Nuo fasado iš abiejų bažnyčios šonų kyba du puikūs trijų tarpasnių bokštai su kupolais, apkaltais skarda, ir su geležiniais kryžiais, o tarp bokštų yra frontonas su kryžiumi viršuje, gruntuotas pokostu ir paaukuotas. Žemiau frontono, virš didžiųjų durų, išsikišęs balkonėlis su geležinėmis baltai alavuotomis grotelėmis. Kairiosios pusės bokšte pakabinti penki varpai – trys didesni, o du maži. Įeinamosios durys iš lauko į bažnyčią vienos yra didelės, dvivėrės, apkaltos, kitos, to pačio bokšto šone, kur varpai, yra vienvėrės, apkaltos. Įėjus pro didžiąsias duris į priebažnytį, taip pat yra dvivėrės durys tarp piliorių, įstiklintos. Tarp tų piliorių yra mūrinis choras, be vargonų; iš lauko didžiosios durys ant geležinių vyrių, užstumiamos buomu; mažesniosios [durys] ant geležinių vyrių, rakinamos vidaus spyna, priebažnytyje ir visoje bažnyčioje grindys išklotos plytomis, lygios, lubos skliautuoto mūro. Senų suolų vienoje ir kitoje pusėje – aštuoni, klausykla – viena, mažų suolelių – du. Atskirai vienoje koplyčioje yra du suolai, vienas naujas, kitas senas. Ten pat, koplyčioje, Epistolos pusėje, yra nedidelis mūrinis rūsys.

Zakristijos yra dvi. Viena Epistolos pusėje, lyg ir podėlis visokiems kilnojamiems bažnytiniais reikmenimis laikyti, nuo bažnyčios [pusės] apkaltomis durimis su vidaus spyna, antroji, kur kunigai persirengia mišioms, turi dvejas duris – vienas dvivėrės, iš bažnyčios [pusės], antras mažas, o už šių durų, einant į šventorių, yra apkaltos durys. Visos ant geležinių vyrių su vidaus spynomis.

Pačioje zakristijoje yra paprasto staliaus darbo sena mensa su keturiais stalčiais drabužiams sudėti, o virš mensos – keturios spintelėms taurėms ir Monstrancijai

pastatyti. Abiejose zakristijose yra du langai su mediniais rėmais ir geležinėmis grotomis. Visoje bažnyčioje yra dvylika didelių langų su mediniais rėmais; chore ir už didžiojo altoriaus – du, taip pat su mediniais rėmais.“

Altorių aprašymas

1. Didysis altorius mūrinis, dviejų tarpinių, prabangus, dekoruotas gipso lipdiniais, su šventųjų statulomis, drožtomis iš medžio. Pirmajame tarpsnyje – vidutiniškas Švč. Trejybės paveikslas, [tapytas] ant drobės; antrajame tarpsnyje – spinduliuojanti Apvaizda su hebrajiškomis raidėmis. Mensa mūrinė, dviejų pakopų, ant mensos medinė drožinėta *ciborija*, dažyta ir paaukuota trintu auksu; ciborijos drelės su vidaus spyna; jų raktas [pakabintas] ant raudono kaspino [ir] su kunigų žinia saugomas zakristijoje.

Lempa priešais Švenčiausiąjį dega tiktai šventadieniais; kitomis dienomis ir naktimis lempa deginti nėra fundacinių [lėšų].

2. Sakykla Evangelijos pusėje, gražių proporcijų, į ją iš zakristijos eina laiptai su drelėmis.

3. Krikštykla priešais sakyklą, Epistolos pusėje, mūryta kaip altorius, su Jono Krikštytojo gipsine statula. Mensoje varinis fontanelis su krikšto vandeniu, su dangteliu, turėtų būti rakinamas.

4. Kopyčioje, nuo Evangelijos pusės, yra du mūriniai altoriai, puošnūs, dviejų tarpinių. Pirmasis altorius yra Švenčiausiosios Mergelės (*Rožinės*), o virš jo – šv. Juozapo [paveikslas]; antrasis altorius – Šv. Antano, o viršuje – Čenstochovos Švenčiausiosios Mergelės paveikslėlis.

5. Antroje kopyčioje, nuo Epistolos pusės, yra taip pat du mūriniai, vienodo pavidalo altoriai. Pirmoje iš tų [kopyčių] vienas altorius yra Šv. Onos, o antrasis – Viešpaties Jėzaus Miršančiojo; [paveikslas] paaukuotuose rėmuose, talentingai nuplytas; pasakojama, kad garsėjęs malonėmis. Kadangi tie stebuklai ir malonės tik žmonių įtikėtos, [nei] užrašytos, nei [dėl jų] prisiektos, [todėl paveikslas] nėra pripažintas ir paskelbtas stebuklingu. Tame paveikslėlyje vainikas ant galvos ir užrašas „*Pater ignosce illis*“ (Tėve, atleisk jiems) sidabrinis; votai surašyti atskiroje vietoje, nurodant svorį. Švenčiausiosios Mergelės (*Rožinės*) aptaisas nedidelis, sidabrinis, nejudintas, nesvertas, su trimis vainikais, du paaukuoti.

6. Portatilių sveikų, neapgadintų – keturi. Visų altorių mensos apklotos trimis užtiesalais ir nuvalytos dulės.

Liturginis sidabras:

Senoviška monstancija – 6 grivinos, 4 lotai;

Sidabrinė dėžutė su paaukuotu vidumi – 4 grivinos, 13 lotų;

Sidabrinė taurė, vidus paaukuotas – 2 grivinos, 11 lotų;

Sidabrinė taurė, visa paaukuota – 2 grivinos, 9 lotai;

Sidabrinė patena paaukuotu viršumi – 8 lotai;

Antra sidabrinė patena, visa paaukuota – 14 lotų;

Sidabrinis smilkytuvas su laiveliu ir sidabrinio šaukšteliu – 6 grivinos;

Sidabrinė lempa, kabanti prie Viešpaties Jėzaus altoriaus – 4 grivinos;

Sidabrinė ampulė, viduje paaukuota, 1 pora su padėklu – 4 grivinos,

2 lotai;

Didelių ir mažų votų 29 vienetai – 6 grivinos, 11 lotų;
Trys gryno aukso žiedai, 2 mažytės gryno aukso lentelės; [iš viso] 5
vienetai – 2 lotai.

Alavas, varis ir kt.:

Vidutinio dydžio alavinių žvakidžių – 6 poros; mažesnių – 1 pora, iš
viso 7 (vienetai);
Mažų alavinių žvakidėlių – 2 poros;
Alavinių indelių šventiesiems aliejams – 1;
Indelis aliejams – 1;
Alavinis šaukštas prie krikštyklos – 1;
Alavuotas varinis katiliukas krikšto vandeniui – 1;
Alavinių kryžių – 2;
Žalvarinis katiliukas vandeniui rankoms nusiplauti – 1;
Pora varinių katilų, priklausančių brolijoms – 1;
Žalvarinis smilkytuvas – 1;
Varpelių zakristijoje ir bursoje – 7;
Spirito varyklos katilas su dangčiu ir vamzdžiais – 1.

Liturginiai drabužiai:

Iškilmingas baltas arnotas su dalmatikomis, apsiūtas auksine kampana, su priedais – 1;
Balto aksomo arnotas su žalio drožeto kolona, apsiūtas auksine kampana, su priedais – 1;
Žydro aksomo arnotas su raudona, gausiai sidabruota kolona, apsiūtas plačia sidabrine kampana, su priedais – 1;
Žydro drožeto arnotas su raudono aksomo dugnu, [išsiuvinėti] įvairūs asmenys, apsiūtas sidabriniais galionais, su priedais – 1;
Naujas, aksominis gedulinis arnotas, apsiūtas sidabriniais galionais, su priedais – 1;
Gedulinis atlasinis arnotas su kolona juodame aksomo fone, su išsiuvinėtais įvairiais asmenimis, su priedais – 1;
Juodas šaršedroninio šilko arnotas su žydra kolona iš kalamėjos, apsiūtas žibučiais, su priedais – 1;
Taisytinų įvairių spalvų arnotų – 9;
Senų baltų kapų – 2;
Sena gedulinė kapa – 1;
Įvairių spalvų naujų ir senų kitaikos užuolaidėlių, lygių ir siuvinėtų; [iš viso] porų – 7;
Sena lauko vėliava iš kitaikos su vėliavėlėmis – 1;
Įvairių spalvų vėliavų, nešamų per procesijas – 5;
Raudonas antepediumas su išsiuvinėtais asmenimis – 1;
Antrasis antepediumas, visai senas – 2;
Bursų su įvairių spalvų palėmis – 8;
Senų bursų, [einant] pas ligonius – 2;
Žalias kitaikinis baldakimas, pritaistas prie vieno koto – 1;
Medinių, pasidabruotų, didelių ir mažų žvakidžių porų – 9.

Skalbiamieji liturginiai drabužiai:

Iškilmų albu iš švabiškos drobės, su nériniais, su rožiniu kitaikos pamušalu – 3;
 Švabiškos drobės šventinių albu – 2;
 Austinės drobės kasdieninių albu – 2;
 Šeši amiktai, 16 korporalų; [iš viso] vienetų – 22;
 Olandiškos drobės siuvinėtas senas [altoriaus] užtiesalas – 1;
 Siuvinėtas, kraštuotas [altoriaus] užtiesalas – 1;
 Austinės drobės naujų ir senų užtiesalų – 20;
 Staltiesės – 8, rankšluosčiai – 3; [iš viso] vienetų – 11.

Bažnytinės knygos:

Lapo formato senų mišiolių, kuriuos reikia naujai įrišti – 2;
 Gedulinių Mišių mišioliukų – 2, mažų agentėlių – 2; [iš viso] vienetų – 4;
 Evangelijų knygelė – 1, senas brevijorius – 1; [iš viso] vienetų – 2;
 Itališkas dienynas – 1, Kiersnickio „Į dangų“ – 2;
 Enchiridionas, lapo aštuntadalio formato; 1 traktatas „Apie Viešpaties kančią“, lapo aštuntadalio formato – 2;
 Gavėnios pamokslas – 1; „Tiesos šviesa“ – 1; 2;
 Romos istorijos knyga – 1; „Moralinė teologija“ – 1; [iš viso] vienetų – 2;
 Liocerio laiškų knyga – 1; Sim Liocerio „Moralinė teologija“ – 1; [iš viso] vienetų – 2;
 „Albertas Didysis“, lapo ketvirčio formato – 1, Fabri Cen „Apie sekmadienius ir Viešpaties šventes“ – 1; [iš viso] vienetų – 2;
 Xristiani Dri ex Por in Mal – 1.

Švč. Trejybės broliją, Klemenso XIII leistą 1759 m. kovo 30 d., šviesiojo dauggalio jo malonybės kunigo [Mykolo] Zenkovičiaus, Vilniaus vyskupo patvirtintą, Stakliškių bažnyčioje įkūrė tą pačių 1759 m. birželio 29 d. šviesiausiasis dauggalis jo malonybė ponas Boufalas, LDK matininkas, Stakliškių seniūnas, su žmona, nesuteikdami jokios fundacijos. Šiai brolijai vadovauja kunigas klebonas su šios brolijos pareigūnais. Brolijos altoriui užrašytų sumų ir pajamų nėra. Kaip brolijos altorius suvoktinas Didysis altorius, kuriame yra Švč. Trejybės paveikslas. Kunigams, aukojantiems šv. Mišias, apmokėti ši brolija turėdavo pajamų iš rinkliavų, kol kapos nebuvo panaikintos. Specialaus statuso ši brolija neturi, išskyrus anksčiau nusakytas pareigas.

Amžninieji tituliniai brolijos atleidai suteikiami per Švč. Trejybės šventę; tą dieną suvažiuoja didžiausia žmonių minia. Dešimties metų atleidai būdavo suteikiami per Švenčiausiosios Mergelės Gimimo, Ėmimo į Dangų ir per Šv. Jurgio šventes. Dabar jų nebėra, tačiau žmonės susirenka iš papratimo. Bažnyčios konsekavimo tituliniai 40 dienų atleidai suteikiami spalio mėnesio trečiąjį sekmadienį.

Įpareigotinės Mišios, be parapiinių, aukojamų sekmadieniais ir šventadieniais, šviesiojo kunigaikščio Masalskio, Vilniaus vyskupo, nurodymu laikomos dvejų – skaitytinės kiekvieną savaitę, o giedotinės kiekvieną ketvirtį už tuos labdarius, kurie davė lėšų mūrinei bažnyčiai ir altoriams pastatyti.

Pamaldų tvarka. Sekmadieniais ir šventadieniais 8 valandą skambinama [rinktis] į bažnyčią giedoti Valandų; po Valandų giedama Karunka prie Švč. Trejybės [altoriaus]; po Karunkos giedamas Rožinis. Rožinio metu prasideda pirmosios Mišios; po pirmųjų Mišių skambinama sumai; vasarą giedromis dienomis prieš sumą, pašlaksčius žmones, [būna] parapijos procesija; po to – suma, suplikacijos, pamokymas po sumos arba kartais prieš sumą, o iškilmingomis dienomis pamokslas po tikėjimo išpažinimo.

Šventorius šalia bažnyčios yra gana erdvus, visas apjuostas mūru, dengtu malksnomis, su dvejais vartais ir dvejais varteliais; jų durys ant geležinių vyrių, užremiamos buomu. Gale bažnyčios, šventoriaus kampe, yra mūrinė kaulinė, turi dureles ant geležinių vyrių, rakinamas spyna. Tų pačių kapinių kitame kampe stovi mūrinė koplytėlė be durų.

Špitolė medinė, sena, dengta skiedromis, pastatyta seniūno žemėje dvaro leidimu. Turi du kambarius ir dvi kamarėles; ištiklintų langų – šeši, šešios durys geležinių vyrių; krosnis su kaminu, išvestu virš stogo. Šioje špitolėje dabar gyvena vienas senis ir trys bobos. Jokios fundacijos špitolei išlaikyti nėra. Gyvenančiųjų [špitolėje] priedermė – patarnauti bažnyčiai: šluoti, skambinti varpais, nieko daugiau. Pragyvena iš labdarių duodamos išmaldos. Senių ir bobų [elgetų], be [gyvenančių] špitolėje, parapijoje 10 asmenų. Kunigui klebonui leidus, elgetauja po parapiją ir su tuo pačiu klebono leidimu užveina ir į kitas bažnyčias.

Parapijos mokykla šviesiausiojo kunigaikščio jo malonybės Vilniaus vyskupo liepimu iki šiol nepastatyta, negirdėti nė apie daraktorių, kuris mokytų, nors jo malonybė kunigas klebonas dvejus metus laikė pas save mokytoją ir buvo klebonijoje paskyręs kambarį mokiniams, bet negalėjo sulaukti, kad kas būtų atsiuntęs savo vaikus į mokyklą. Paprasta liaudis, ponų apkrauta [darbu], nepajėgia savo vaikų leisti į mokyklą, o smulkieji bajorai, labiau pasiturintys, laiko savo namuose bakalaurus. Kiti džiaugiasi sulaukę vaikų – pagalbinių darbuose. Taip ir nėra leidžiančiųjų vaikus į mokyklą, todėl jo malonybė kunigas klebonas, dvejus metus tuščiai mokėjęs algą mokytojui, atleido jį, vengdamas nereikalingų išlaidų.

Klebonija, dengta skiedromis, yra per 100 žingsnių nuo bažnyčios, medinė, sena, su priebučiu, virš priebučio – pastoginis kambarėlis; [klebonijoje] yra kambarys, šalinė, alkierius. Prie drabužinės naujai pristatytas podėlis daiktams. Visuose tuose kambariuose yra 7 durys, iš jų 3 su vidaus spynomis, o 4 užrakinamos pakabinamomis spynomis; visos durys ant geležinių vyrių. Krosnis iš didelių glazūruotų koklių, su židiniu. Tuose kambariuose 6 langai alaviniais rėmais, su langinėmis; [jų] vyriai geležiniai. Grindys kambariuose suklotos iš lentų, o viename kambarėlyje grindys plytinės. Einant iš tų kambarių, yra priemenė, grįsta plytomis; priemenėje – rūsys; [durys] ant geležinių vyrių, uždaromos kaiščiais. Pastogės kambarėlyje durys ant vyrių, su vidaus spyna; vienas langas alaviniais rėmais. Ten pat po kaminu – mūrinė viralinė.

Antroje pusėje – didelis kambarys, perskirtas pertvara kunigui kamendoriui. Yra viena krosnis, 3 langai mediniais rėmais. Grindys lentinės, trejos durys ant geležinių vyrių. Visas tas pastatas dar geras, remontuoti nereikia. Trijų svirną *špiklierius* po vienu stogu, naujai dengtu skiedromis, turi 3 duris ant geležinių vyrių. Ledainė neseniai remontuota, su dvejomis durimis, vyriai geležiniai.

Atskiro palivarko atokiai nuo klebonijos nėra, o yra sujungtas su klebonija, jame yra tokie palivarko trobesiai: pusėtinas palivarko namas, senas, dengtas skiedromis, su kaminu, išvestu virš stogo, reikėtų remontuoti; [viduje] yra kambarys su kamara ir kepykla su kamara; priemenėje – mūrinė viryklė, dvi krosnys, sumūrytos iš plytų. Spirito varykla naujai perstatyta, dengta skiedromis, durys ant bėgūnų, su geležine rankena. Prie spirito varyklos – senas malūnėlis, be naudos; [vandens] pralaida nauja. Tvirtai pastatyti kvadratu, nauji, su patogiomis kiaulidėmis; prie tvarto yra arklidė su ratine, dviverės durys ant geležinių vyrių su vidaus spynomis. Tų tvartų stogas dengtas šiaudais su dengtuve. Klojimas javams sudėti ir kulti, dengtas šiaudais, dar geras; vartai ant bėgūnų. Daržinė šienui laikyti dar nauja; antroji – sena, reikia remontuoti. Tvirtelis pauščiams ir kitiems gyvuliams dengtas šiaudais.

Stakliškių klebonijos žemė vidutinio gerumo, joje geriausiai uždera rugiai. Kviečiai, taip pat vasarojus, retai [uždera]. Pasėjus 7 ar 8 kapas rugių, galima nupjauti 280 kapų gero rišimo pėdų; iškūlus duoda trečią grūdą. Dirbamos žemės laukai nėra tiksliai išmatuoti, pagal fundaciją turėtų būti 6 valakai. Stakliškių klebonijos žemės ir pievos ribojasi su Stakliškių seniūnija ir su šviesiojo dauggalio jo malonybės pono Gorskio Lielionių palivarku. Pievose galima prišienauti 200 vežimų šieno.

Dabartinis klebonas yra 32 metų jo malonybė kunigas Laurynas Silvestravičius, jo giminė – Žemaičių kunigaikštystė. Šią beneficiją turi nuo 1775 m. liepos 22 d. Kitos beneficijos neturi. Jo malonybė kunigo Kruševskio, Vilniaus kanauninko, paskirtas Vilniaus [katedros] kanonijos koadjutoriumi; į šią beneficiją įvedė Vilniaus oficiolas, jo malonybė kunigas Karpis, išventintas su šviesiausiojo kunigaikščio jo malonybės Masalskio, Vilniaus vyskupo, paskirtu išlaikymu. 1774 m. gegužės 29 d. šviesiausiojo Lenkijos monarcho Stanislovo Augusto pristatymas nekelia klausimų ir kliūčių. Laiko kamendorių, savo bendrapavardį jo malonybę kunigą Joną Silvestravičių, 37 metų, kurį 1772 m. išventino šviesusis dauggalis jo malonybė Lopacinskis, Žemaičių vyskupas, su Krakų klebono ir dekano jo malonybės kunigo Pikturnos duodamu išlaikymu. Prie šios bažnyčios gyvena ketvirtus metus. Tinka dirbti bažnyčioje ir sakyti pamokslus. Gauna metams sutartos algos 200 lenkiškų auksinų ir priedus.

Fundacijos ir dokumentų aprašymas

1596 m. balandžio 4 d. karalius Zigmantas III, suteikdamas fundaciją Stakliškių bažnyčiai, dovanojo tai bažnyčiai amžių amžiams: 1. Kėlionių kaimą, turintį 6 valakus ir 13 margų su ketvirčiu; 2. Viļkininkų kaimą, turintį 7 valakus su kaimynystėje esančiais 20 margų; 3. Kvedariškių palivarkėlių, turintį 7 valakus; 4. Stakliškių miestelyje 6 valakus su ketvirčiu [ir] atskirai 2 valakus, vadinamus Įlgiais, su Jūdžio ežeru, su tokia sąlyga, kad šios klebonijos klebonu nebūtų skiriamas niekas kitas, tik lietuvis arba gerai mokantis lietuviškai, [galintis] išaiškinti paprastiesiems žmonėms tikėjimo paslaptis, ir kad [klebonas] laikytų vikarą ir parapijos mokytoją, maitindamas juos prie savo stalo ir mokėdamas algą; 5. kad visi Stakliškių seniūnijos gyventojai – tiek miestelio, tiek gyvenantys kaimuose – duotų klebonui nuo vieno valako [žemės] po 4 lietuviškus grašius su sąlyga, idant klebonai, teikdami sakramentus, nereikalautų iš žmonių mokėti daugiau negu tai leidžia teisingumas ir kad pasitenkintų vien tuo, kas ką paaukos laisva valia.

Kiti tos bažnyčios dokumentai, rašyti rusiškai, atiduoti išversti.

Pats fundacijos suteikimo rašto originalas su kitais popieriais išsiųstas į vyskupijos archyvą.

Tarp bažnyčios popierių buvo rastas dokumentas, kuriuo iš Pieštuvėnų dvaro, esančio Kauno apskrityje, jos malonybė ponia Sabaliauskienė buvo užrašiusi 5 000 lenkiškų auksinų sumą. Dėl tos sumos jo malonybė Stakliškių kunigas klebonas pradėjo bylinėtis Dvasiniame Tribunole su šviesiausiais dauggaliais jų malonybėmis ponais Tiškevičiais, Pieštuvėnų dvaro valdytojais; parodęs savo pirmtakų, Stakliškių kunigų klebonų, kunigo Klusevičiaus, Smolensko kanauninko, kvitus, visiškai laimėjo ir Dvasiniame Tribunole [byla] buvo nutraukta.

1776 m. švento atminimo šviesusis dauggalis jo malonybė ponas Juozapas Boufalas, LDK matininkas, Stakliškių seniūnas, testamentu užrašė bažnyčiai 2 000 lenkiškų auksinų, tai yra 1 000 pagal skolarąštį, antrą – pridėdamas savo valia, ir įpareigojo savo sūnėną Leoną Boufalą, Starodubo stovyklininką, kad minėtąją sumą kuo greičiau išmokėtų vargonams išgyti, [tačiau] tasai malonusis ponas iki šiol nedavė nė šilingo.

Miręs su Dievu šviesusis dauggalis jo malonybė ponas Boufalas savo testamente atskirai įgaliojo jo malonybę poną Leoną Boufalą kasmet sumokėti po 160 lenkiškų auksinų Stakliškių bažnyčios pastatams remontuoti; šio įpareigojimo jo malonybė ponas stovyklininkas iki šiol dar nepradėjo vykdyti.

Palivarke ir klebonijos kilnojamojo turto aprašymas – ištrauka iš perduodamojo inventoriaus.

1. Klebonijoje – 3 stalai, nauji – 2.
  2. Stalelių – 6, sena apkaustyta spinta – 1.
  3. Palivarke 2 ūkiški stalai, 1 taburetė.
  4. Kubilų daržovėms – 2, senų didelių statinių – 2, kubilas degtinei – 1. Javai. Pasėtų į dirvas rugių bemaž 5 statinės. Vartojimui nei rugių, nei miežių, nei salyklo, nei mėsos – nieko iš to nepalikta.
- Galvijai. Ariamųjų jaučių – 1 pora, melžiamųjų karvių – 3, 1 sena ožka, 1 ožys, 6 senos avys, 1 avinas; [iš viso] – 14 vienetų.
- Paukščiai. 2 senos žąsys, 6 senos vištos, 1 gaidys, 3 senos antys.
- Didelių daržų, priklausančių klebonijai, yra 2, o trečias mažas. Šitie daržai ir visas ūkis kartu su klebonija iš visų pusių aptverti ir, kur reikia, turi vartus.

Stakliškių klebonijos valdinių būklės aprašymas

Viškininkų kaimas, pusė (3) lažininkų, pusė (3) činšininkų

	Valakai	Sūnūs	Jaučiai	Arkliai	Lažas	Auksiniai	Rugiai	Avižos	Vištos	Kiaušiniai
Kazimieras Lissauskas, amžinas, turi 1 3 metų sūnų Joną	1	1	2	2	–	100	–	–	4	–
Matas Sebeika, amžinas, turi 16 metų sūnų Jurgį	1	1	2	2	–	80	–	–	4	–
Motiejus Koženiauskas, amžinas, turi 3 sūnus: 12 metų Juozapą, 8 metų Antaną, mažylį Kasparą	1	3	1	1	–	80	–	–	4	1

(tęsinys)

	Valakai	Sūnūs	Jaučiai	Arkliai	Lažas	Auksinai	Rugiai	Avižos	Vištos	Kiaušiniai
Tomas Baškutis, amžinas, turi 3 sūnus: 20 metų Jona, 19 metų Juozapą, 8 metų Antaną	1	3	2	2	3	8	4/1	4/1	4	50
Gabrielius Bazionis, amžinas, turi 2 sūnus: 25 metų Martyną ir 18 metų Juozapą	1	2	2	2	3	8	4/1	4/1	4	50
Kazimieras Sebeika, amžinas, turi 26 metų sūnų Jona	1	1	2	2	3	8	4/1	4/1	4	50
Smuklė su nakvyne, pastatyta dabartinio klebono lėšomis, už kurią moka žydas						2 000				
Gėralų mokestis į Valstybės išdą 10 auksinų										
Iš viso	6	11	11	11	9	484	3/1	3/1	24	150

Kielionių kaimas, lažininkai

	Valakai	Sūnūs	Jaučiai	Arkliai	Lažas	Auksinai	Rugiai	Avižos	Vištos	Kiaušiniai
Jonas Matonis, turi 12 metų sūnų Tomą	1	1	4	3	3	8	4/1	4/1	4	50
Jurgis Reižys, turi 2 sūnus: 40 metų Juozapą, 16 metų Antaną	1	2	4	4	3	8	4/1	4/1	4	50
Baltramiejus Seikauskas, turi 18 metų sūnų Jurgį, vedusį brolių Jokūbą, kuris turi 3 metų sūnų Martyną	1	3	4	4	3	8	4/1	4/1	4	50
Jonas Reižys, turi 3 sūnus: 20 metų Povilą, 12 metų Juozapą, 10 metų Martyną	1	3	4	4	3	8	4/1	4/1	4	50
Andrius Reižys, turi 2 brolius: 26 metų Mykolą, 30 metų Martyną	1	2	4	4	+	8	4/1	4/1	4	50
Jos malonybė ponai Radmanskienė, našlė, gyvena pagal sutartį	-	-	-	-	-	72	-	-	-	-
Iš viso	5	11	20	19	15	112	5/1	5/1	20	250

Kvedariškių kaimas, lažininkai

	Valakai	Sūnūs	Jaučiai	Arkliai	Lažas	Auksinai	Rugiai	Avižos	Vištos	Kiaušiniai
Andrius Matonis, amžinas	1	-	3	2	3	8	4/1	4/1	4	50
Mykolas Brazionis, turi 30 metų sūnų Adomą ir 5 metų Stanislovą	1	2	4	3	3	8	4/1	4/1	4	50
Petras Seleikauskas, turi 2 sūnus: 6 metų Adomą ir 4 metų Pranciškų	1	2	-	1	3	8	4/1	4/1	4	50
Jurgis Sabas	1	-	1	2	3	8	4/1	4/1	4	50
Jokūbas Sebeika, turi 2 sūnus: 4 metų Mykolą ir 2 metų Martyną	1	2	-	-	3	8	4/1	4/1	4	50
Jo malonybė ponas Piecevskis, gyvena pagal sutartį	1	-	-	-	-	80	-	-	-	-

(tęsinys)

	Valakai	Sūnūs	Jaučiai	Arkliai	Lažas	Auksinai	Rugiai	Avižos	Vištos	Kiaušiniai
Jo malonybė Kristupas Leščinskas, gyvena pagal sutartį	1	–	–	–	–	80	–	–	–	–
Iš viso	7	6	8	8	15	160	5/1	5/1	20	250

Visų šių kaimų prievolė – dirbti dvare, su kuo bus liepta, po 3 dienas; ateiti kulti su gaidgyste; moterys [privalo] ravėti, valyti daržus po 3 dienas; vasarą [privalo] šienauti ir pjauti rugius, kol nuims [derlių] nuo laukų; žiemą [dirbti] pagal reikalą. Be to, kiekvienas iš jų, ūkininkų, savo dienomis dvarui privalo pasėti ir užakėti žiemai po ketvirtį rugių.

Metinių pajamų iš nuomos ir činšo aprašymas

1. Valstiečiai, priklausantys Stakliškių klebonijai, iš 3 kaimų moka 556 auksinus.
2. Žydas, nuomojantis Vilkininkų smuklę – 200.

Sudėjus susidaro pajamų 756 auksinai.

Metinių išlaidų aprašymas

1. Kunigui kamendoriui (vikarui) – 200 auksinų.
2. Urėdai – 80.
3. Liokajui, šalia esančiam, – 80.
4. Berniukui [ministrantui] – 40.
5. Šeimininkei – 40.
6. Pirmai mergai – 16.
7. Antrai mergai – 10.
8. Vežėjui – 50.
9. Piemeniui – 14.
10. Bernui – 24.

Sudėjus susidaro 554 auksinai išlaidų.

Jokių fundacinių sumų, užrašytų bažnyčiai, nėra.

Parapijos aprašymas

Stakliškių parapija yra 3 mylių ilgio ir vienos mylios pločio. Pusę mylios eina siena su Užuguoščio parapija, mylią – su Jiėzno, mylią – su Puniōs, mylią – su Aukštādvario parapijomis. Su šiomis parapijomis dėl ribų seniai nebėra jokių ginčų. Stakliškių dvaras su miesteliu [parapijoje] tik vienas. Palivarkų, arba bajorų dvarelių, – 7: Mstislavlio pakamario jo malonybės pono Suchodolskio – Likškės; jo malonybės karaliaus šambeliono Žabos – Mastaltavičiai; Kauno mergelių benediktinių – Sudvāriškės; jo malonybės pono Danausko – Tervydai; jo malonybės pono Kareivos – Bagzėjai; Žemaičių

kaštelionaičio dauggalio jo malonybės pono Gorskio – Lieliūnys; jo malonybės pono Daumanto – Rūdiškės. Bajorkaimių – 3, užsieniuose gyvenančių valstiečių namų – 22. Gausiau gyventojų turintys kaimai: Pieštuvėnai, Alšiniūnai, Vilkininkai, Kvedariškės, Kielionys, Padriežiškiai, Gireikūnys, Gailiakemis, Krasai, Sudvāriškės, AŅglininkai, Trečiūnys, Lepeliūnys, Krištapiškės, Agripiškės, Popsys, Jaunionys, Želkūnai, Pėlekony, Aniškony, Ganciūnai, Likiškiai, Bagdūniškės, Česūnys, Rūdiškės, Tervėdai. Visoje šioje parapijoje su Stakliškių dvaru ir miesteliu bei su bajorų palivarkais, užsieniais ir daugiau gyventojų turinčiais kaimais yra 287 namai; atskirai žydų, gyvenančių miestelyje, namų yra 9, parapijoje – 10. Šie žydai pagal šviesiausiojo monarcho Augusto III privilegiją turi pasistatę savo maldos namus (*iškala*) ir [įsirengę] kapines miestelio lauko galugalyje. Jokių užkalbinėtojų, prietarų išpažinėjų Stakliškių parapijoje nėra.

Medinė bažnytelė, dengta malksnomis, yra Kauno seniūno šviesiojo dauggalio jo malonybės pono Paco Pieštuvėnų palivarke, Kauno apskrityje; joje pagal Vilniaus [vyskupo] kurijos indultą ir brėvę iki 10 metų būdavo aukojamos šv. Mišios; dabar, terminui pasibaigus, jokių pamaldų šioje bažnyčioje, esančioje už pusės mylios nuo Stakliškių, nebėra. Pieštuvėnų bažnyčios šventorius aptvertas medine tvora.

Kapinių Stakliškių parapijoje, be Stakliškių ir Pieštuvėnų bažnyčių šventorių, yra 10. Iš jų tik 3 yra aptvertos ir gerai prižiūrimos, o kitos taip seniai apleistos, kad jose nebėra nei kryžių, nei žmonės tenai laidojami. Jau senokai visi pripratę laidotis veikiau prie parapijos bažnyčios.

Jokių gydytojų nei felčerių miestelyje ir parapijoje nėra; jeigu kam prireikia, parsiveža iš Jiėzno, esančio už pusantros mylios.

Amatininkų, išskyrus siuvėjus, ir tai žydus, miestelyje yra 3: 1 kailiadirbis, 1 kalvis, 1 stalius, 1 apsiuvinėtojas. Dvare yra visokių specialybių amatininkų dvariškių.

Dabartinio klebono bažnyčiai naujai įsigyta:

Naujas gedulinių Mišių aksominis arnotas, apsiūtas baltais žibučiais,
su priedais – 1;

Pora sidabrinų ampulių su padėklų – 1;

Pora alavinių ampulių su padėklų – 1;

Indelis šventiesiems aliejams – 1;

Iš medžio išdrožtų pakabinamų žvakidžių – 3.

Klebonijoje yra nauja arklidė su ratine ir visi kiti nauji tvartai, sustatyti staciakampiu, dengti šiaudais su dengtuve, taip pat spirito varykla, surešta ant naujų pamatų, dengta skiedromis. Svirnai šiais metais naujai dengti skiedromis.

Straipsnio rankraštis įteiktas 2008 09 02, serijos „Lietuvos valsčiai“

Lietuvos lokaliųjų tyrimų mokslo darbų komisijos įvertintas 2009 07 29,
skelbti parengtas 2010 06 04.

Straipsnis numatomas spausdinti „Lietuvos valsčių“ serijos monografijoje
„Jieznas. Stakliškės“ (vyr. redaktorius ir sudarytojas Juozas Pugačiauskas).

Straipsnio kalbos redaktorius *Albinas Masaitis*, korektorė *Rasa Kašėtienė*,
anglų k. redaktorius, vertėjas *Aloyzas Pranas Knabikas*.

Straipsnio priedai, skelbiami atskirai (tam skirtuose leidinio skyriuose):

1. Straipsnio santraukos lietuvių ir anglų kalbomis.
2. Žinios apie autorių.

© Skelbiant ar bet koku būdu panaudojant bet kurį svetainės www.llt.lt tekstą ar jo dalį kartu su juo privaloma skelbti interneto svetainės „Lietuvos lokaliniai tyrimai. www.llt.lt“ visą nesutrumpintą pavadinimą, tomo (darbo) sutartinį kodinį pavadinimą, straipsnio autorių, straipsnio pavadinimą, „Lietuvos valsčių“ serijos ir monografijos, kuriai straipsnis parašytas, pavadinimus bei straipsnio pirmojo paskelbimo serijos monografijoje ir jo paskelbimo svetainėje www.llt.lt datas (jei šios datos sutampa, skelbiama viena – paskelbimo svetainėje www.llt.lt data) .